

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Laymann, Paul

Dilingæ, 1666

Capitvlvm Vlt. His, quibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62559](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62559)

ficiū Episcopi, sed quōd faciat illum delegatum suū: quāobrem sicuti alius quilibet vi talis mandati Apostolici quodlibet beneficiū in diocēsi sitū conferre potest, ita & Ordinarius seu Episcopus: cū officium ordinariū conferendi per accidens se habeat. Sed alius & diuersus casus est, de quo dixi in c. si propter, 10. de re script. in. 6.

CAPITVLVM VI.

His, quibus.

PARAPHRASIS.

Ii, quibus ex officio competit in certis casibus à canonis excommunicatione, propter Clerici percussione[m] absoluer[e], possunt hanc absoluendi facultatem, si quando expedire iudicant, alteri committere.

SUMMARIUM.

1. Cui competit iure communi, aut privilegio speciali aliqua potestas, v. g. absoluendi à peccatis, censuris, dispensandi &c. ratione officij sui transmissibilis ad successores, vel quasi successores, is eam potestatem alijs delegare potest.
2. Et quidem non tantum particulatim, sed generaliter.
3. Nec tantum ministerium absolutio[n]is alteri committere potest, sed etiam causam cognitionem &c. nisi specialiter industria & discretio persona electa fuisset.
4. Delegatus, vel etiam subdelegatus nudum ministerium absolendi sine causa cognitione committere alteri potest, dummodo i se iurisdictione aliqua praevidetur, & non nudum ministerium ei commissum sit ad absoluendum, dispensandum, &c.

PRO intellectu huius c. aduerte primò: Sermonem hic esse de ijs, quibus ex officio, siue iure proprio & ordinario competit absolutio à censura canonis. Videl. Legatis Sedis Apostolicæ: Item quibusdam Prælati[s], quibus per speciale privilegium ta-

lis absoluendi potestas ratione Sedis, ac dignitatis suæ, idēque in perpetuum competit: Etenim talis perpetua commissio in ordinariam transit, sicut docet Baldus in l. 1. q. 9. de offic. Consulis, Felinus in c. licet, n. 4. hoc tit. Sanch. lib. 2. de matrim. disp. 40. n. 14. Item in casibus iure concessis, & quotiescunque Papa pro petenda absolute[n]te, adiri nequit, potestas absoluendi ad Episcopum, tanquam proprium Ordinarium deuoluitur, vti hic notat Gl. recepta, ver. casibus. Quin & Prælati[s] regularibus à canonis excommunicatione propter Clerici aut Monachi percussione[m] incur[s]a, absoluendi potestas in certis casibus, tanquam ordinaria competit; cū dignitati eorum annexa sit, c. eū illorum, de sentent. excommu[n].

Aduerte secundò: Quod hic dicitur de absolute[n]te à canonis censura, id exempli causa dictum est, generaliter autem intelligi debet de quacunque potestate absoluendi à peccatis, aut censuris, item dispensandi in votis aut iuramentis; aut in matrimonij impedimentis propter difficultatem aduendi Papam. Ita indicat Ioann. Andreas hic n. 3, Felinus in princip. Ratio est: Quia si alicui iure communi, aut privilegio speciali competat aliqua potestas ratione officij sui, transmissibilis ad successores, aut quasi successores (quod dico propter Legatos Apostolicos, & Vicarios Episcoporum) tunc non potest cense[n]te electa indultia personæ; Ergo nihil obstat, quō minus alteri delegetur, vti ratiocinatur Iason in l. more, n. 65. ff. de iurisdic. omni. iudicium, Sanch. cit. disputat. 40. n. 17. Nauar. lib. 5. consil. 11. n. 4. de privileg. edit. 2.

His adde I. Quod dicitur potestates absoluendi non tantum particulatim committi queant, sed etiam generaliter, propter regulam communiter receptam: Ea quæ iure ordinario alicui competunt, absolute[n]te, & generatim delegari posse, vti docent Nauar. lib. 5. consil. 15. de sentent. excomm. edit. 1. Sanchez cit. loco.

Adde II. Ex eodem Nauar. in cit. consil. 11. n. 4. Non tantum nudum ministerium absolute[n]te committi posse, sed etiam causa

causae cognitionem, ac poenitentiae impositionem, &c.

Excipe: Nisi ex commissione, seu privilegij concessione appareat, eam specialiter factam esse Praelato, eo quod propter officij auctoritatem & discretionem ad hoc munus absolutionis magis idoneus reputatus sit, ut in casu c. 2. & c. cum illorum, de sent. excomm. ubi absolutio Monachi a censura canonis Abbati, propter discretionem & prouidentiam (quae in tali persona inesse praesumitur) specialiter committitur.

Veruntamen id generatim dici potest, quod quicumque delegatus, aut etiam subdelegatus, tamen iurisdictionem alteri committere nequeat, tamen nudum ministerium absoluendi sine causae cognitione conseruare possit, sicuti ex Nauar. c. 27. man. n. 45. annotauit in c. super questionum, 27. §. porro, limit. 4. Dummodò iurisdictione aliqua praeditus sit, & non nudum ministerium ipsi commissum ad absoluendum, dispensandum, &c. Id enim plerumque personaliter exequi, & non alteri delegare debet, ut constat ex c. ult. §. ceterum, de offic. delegati, & notat Gl. fin. hic, Innoc. & Ioan. Andr. n. 3. Imola n. 2.

CAPITVLVM I.

cod. Tit. in 6.

Romana.

PARAPHRASIS.

Archiepiscopo concessum non est in Coepiscoporum diocesisbus constituere Vicarios, Officiales foraneos, ad quos causae appellationum deferri debeant. Quia cum ipsimet Archiepiscopo secundum Canones (extra casus speciales in iure concessos) non liceat dioeceses Suffraganeorum ingredi, & in ijs iudicare, aut quaelibet ordinare, sequitur, quod neque alium loco suo constituere possit. Verum quidem est, quod Archiepiscopus causam ad se via appellationis deuolutam, alicui in dioecesi sui Suffraganei delegare possit, quia ex

eo tempore iurisdictionem acquisiuit in appellatam, & appellatum, quae proinde delegabilis est. Sed antequam ad eum appellatum sit, nullam iurisdictionem habet in subditos Suffraganeorum: ergo non potest aliquos constituere, qui in futuris appellationum causis citationes partium faciant, aut inhibitiones erga Iudicem a quo, ne in causa procedat. Ceterum si legitime praescripta consuetudo vigeat, ut Archiepiscopus in diocesisbus Coepiscoporum Vicarios habeat, ea subsistere potest: ita tamen, ut inhibitiones, ne in causis procedatur, non faciant, priusquam ad Curiam Archiepiscopalem appellatum sit.

S V M M A R I V M.

1. *Archiepiscopus in diocesisbus Suffraganeorum iurisdictionem nullam exercet, unde non potest in ijs Officiales seu iudices constituere super causis in futurum emergentibus, nisi immemoriali & bona consuetudine id praescriptum esset.*
2. *Delegatus ab Archiepiscopo censuram in Coepiscopum ferre potest.*
3. *Officialis eius nec valide nec licite id potest, nisi specialiter ei, vel Vicario causam aliquam Archiepiscopus delegerit.*

NOTANDVM I. Archiepiscopus in diocesisbus Suffraganeorum iurisdictionem nullam exercet: cum non sit Iudex ordinarius dioecesanorum, nisi in habitu, seu respectu quorundam emergentium euentuum, v. g. si ad ipsum appelletur, uti dixi in c. pastoralis, 11. extra, hoc tit. Consequenter non potest Archiepiscopus in diocesisbus Coepiscoporum Officiales, aut Iudices creare super causis in futurum emergentibus: quia haec institutio Officialium ad eos proprie pertinet, qui actualem in loco iurisdictionem obtinent, & exercent.

Idque aduertere deberent locorum defensores, praesides, & patroni, quibus iurisdicatio nulla competit, nisi in certis casibus, quod loco sui constituere non possint Officiales, seu Vicedominos, quippe per quos perturbatio